

strankine razpolage, dejansko pa za tako opravičbo ni potrebe. Zato bo moral izvršitelj stroške nepotrebne izvršbe sam trpeti, dokler ne izkaže, da je bila predznanba, svoj čas predlagana, zavezancu v korist.

Zanimivo je, da izvršilni zakon in tudi sodni obrazci pri vknjižbi prisilne zastavne pravice na knjižne terjatve nikjer več ne govore v dolgočasni ter neblagoglasni obliki izvršbe: s prisilno osnovno zastavne pravice po vknjižbi zastavne pravice za izvršljivo terjatev . . . , ampak se poslužuje kratkega in točnega starega besedila: dovoljujoč izvršbo s knjižnim vpisom, torej z vknjižbo ali predznanbo zastavne pravice za izvršljivo terjatev na . . . vknjiženo terjatev (primerjaj obrazce št. 175, 176, 180).

Dr. M.

Je li dolžan sodnik prevajati drugemu sodnemu uradu uradne spise?

Često se dogaja, da vračajo sodišča v nemških krajih Avstrije sodiščem v slovenskih ali italijanskih krajih naprosbe s prošnjo, naj se jim prevede vsebina naprosbe ali kake vloge na nemški jezik. Sodišče na Kranjskem naprosi na pr. sodišče na Gornještajerskem, naj zasliši koga v zmislu vloge ali zapisnika, ki je spisan v slovenskem jeziku. Naprošeno sodišče vrne navadno tako naprosbo s prošnjo, naj se mu prevede vlogo ali zapisnik na nemški jezik ali naj se mu pove vsebino vloge ali zapisnika. Slovenski sodniki gredo navadno temu na roko in ugajajo takim prošnjam nemških sodnikov.

Vprašanje je, ali so pa tudi dolžni to storiti?

Slovenski sodnik bi vsekakor lahko zavrnil tako prošnjo s pripomnjo, da ni poklican v prevajanje uradnih spisov na drugi jezik. V takem slučaju bi si moral pomagati nemški sodnik s tolmačem.

Tu je pa uvaževati, da tolmača je treba plačati, in ako je stranka, katere se to tiče, ubožna, je sodniku težko povzročati jej stroške tolmača. Radi tega se slovenski sodnik raje sam potruži in

prevede nemškemu kolegi slovenski spis. To stori pa le iz lastnega nagiba, kajti ni zakona, ki bi ga v to vezal.

Lahko bi se morda reklo, da tiči ta obveznost v občih dolžnostih sodišč, da si pri naprosbah po možnosti gredo med seboj na roke. To je sicer res. A v kaki meri naj se vrši ta kolegijalnost? Je-li upravičeno, da bi n. pr. moral naprošajoči sodnik prevesti svojemu, jezika nezmožnemu kolegi, vlogo ali zapisnik, ki vsebuje do sto ali več strani, na drugi jezik? Mislim, da ne. Kajti gotovo bi ne bilo pravično zahtevati od sodnika, ki si je s svojim lastnim trudom in materjalnimi žrtvami prisvojil znanje več jezikov, naj še za to izgublja svoj drag čas s prevajanjem spisov za drugega kolego, kateri ni mogel ali tudi ni hotel priučiti si več jezikov.

Treba je pa tudi uvaževati dejstvo, da je sodnik odgovoren za svoje delo. Utegne se pripetiti, da prevede spis krivo in s tem povzroči škodo, za katero bi bil odgovoren.

Prevajanje spisov pa sploh ne spada v delokrog sodnika. Naprošenega sodnika dolžnost je, da dozna vsebino naprosbe. V tem pogledu se nahaja na strani 60 naredbenika justičnega ministrstva iz leta 1900 naslednja odredba:

Justičnemu ministrstvu je došlo na znanje, da zahtevajo naprošena sodišča, katerim prihajajo naprosbe v njim nepoznanem jeziku, stroške za prevajanje naprosb, od strank. Vrhovno sodišče je pa v različnih odločbah odreklo dolžnost strankam za plačilo takih stroškov. Tako je izreklo z odločbo od 4. novembra 1886 št. 12.865, prijavljeno v prilogi št. 201 odredbenika justičnega ministrstva iz l. 1886, in z odredbo od 21. aprila 1892 št. 5091 (Glaser-Unger št. 14.223, Ger. Zeit. št. 40 iz leta 1892), da tvarja jezik, v katerem občujejo sodni uradi med seboj, notranjo stvar sodišč, ki se ne tiče strank, da ne gre torej nalagati strankam plačila stroškov za prevajanje niti tedaj, kadar prihaja naprosba v kaki sporni stvari. Dolžnost naprošenega sodišča je marveč, da si na primeren način, ako treba tudi na stroške lastnega uradnega paušala, preskrbi znanje o vsebini naprosbe.

Ta odredba je mnogim sodnikom, osobito v nemških krajih, neznana, kajti večina njih izterjava še dandanes stroške za prevajanje spisov od strank.

Potemtakem pridemo do zaključka, da sodnik ni dolžan prevajati drugemu sodnemu uradu uradnih spisov.

Sodišča v zgol nemških krajih, kakor na Dunaju, Solnograškem i. t. d., navadno ne zahtevajo od nas prevajanja, nego si to preskrbe sama. Največkrat se dogaja to od strani sodišč v jezikovno mešanih krajih, n. pr. na Štajerskem in Koroškem, kjer so sodniki več ali manj večji našega jezika. Vidi se, da ta sodišča ne postopajo v tem pogledu vedno iz resnične potrebe, nego tudi iz drugih, narodnostnih ozirov.

Slovenski sodniki bi pa morali vedno in vstrajno zavračati take zahteve nemških sodišč, sklicevaje se na zgoraj navedeno odredbo justičnega ministrstva, ker bi drugače slovenski sodniki sami priznavali, da jih smejo smatrati njih nemški kolegi za sodnike druge vrste, za tlačane!

Znan nam je v tem pogledu poučen slučaj.

Sodišče v slovenskem kraju je naprosilo sodišče v jezikovno mešanem kraju, naj zasliši stranko (slovenske narodnosti) o vsebini zapisnika, sestavljenega v slovenskem jeziku. Naprošeni sodnik je vrnil spise s prošnjo, naj se mu naznani vsebina zapisnika v nemškem jeziku. Naprošajoči sodnik je vrnil spise naprošenemu sodniku s pripomnjo, da ni poklican za prevajanje uradnih spisov. Nato si je dal naprošeni sodnik prevesti zapisnik na nemški jezik po tolmaču in je zahteval, naj naprošajoče sodišče izterja in doloži stroške za prevajanje.

Zdi se, da se je naprošeni sodnik tudi pritožil na višje mesto radi postopanja naprošajočega sodnika, kajti le-ta je bil nenadno in ne da bi bil poprej zaslišan, od svojega višjega deželnega predsedstva karan radi takega postopanja, češ, da bi moral že v naprosbi sami navesti v nemškem jeziku, kaj da se zahteva od naprošenega sodišča. Poleg tega je višje deželno predsedstvo zaukazalo, da mora naprošajoči sodnik osebno plačati stroške prevajanja slovenskega zapisnika, ker jih je sam povzročil.

Zoper tako odredbo se je kaznovani sodnik pritožil na justično ministrstvo, ki je ugodilo pritožbi glede plačila prevajalnih stroškov, češ, da predsedstvo, kakor upravna oblast, ni pristojno za razsojevanje o odškodnini; za to je poklican redni sodnik. V drugem je pa justično ministrstvo potrdilo odredbo višjega deželnega predsedstva. To drugo je bilo karanje radi postopanja napram nemškemu sodniku, zoper katero karanje seveda ni bilo pritožbe, ker nedostaje pravnega pomočka.

Ker je torej tudi justično ministrstvo pritrdilo mnenju višjega deželnega predsedstva, da je bilo karanje naprošajočega sodnika umestno, bi se dalo sklepati, da bi bil sodnik dolžan prevajati uradne spise drugim sodiščem. Iz gornjih izvajanj je pa ugotovljeno, da temu ni tako. Do sedaj nimamo o tem nikake odredbe, razun zgoraj navedene, katera pa nasprotuje mnenju sedanjega justičnega ministrstva.

Radi tega bi bilo umestno, da bi se vsi sodniki dosledno uprli takim zahtevam nemških sodnikov in s tem provocirali v tem pogledu jasno odredbo.

Y.

Pripomnja uredništva: Z gorenjim vprašanjem v zvezi je naslednji dopis, ki smo ga prejeli od ljubljanskega odvetnika:

Za svojega klijenta, trgovca v Ljubljani, sem dosegel tri sodbe c. kr. sodišča v Ljubljani z dne 7. julija 1911 opr. št. C IV 551/11-5, C IV 522/11-5, C IV 553/11-5. Na podlagi teh pravomočnih sodeb sem vložil pri tukajšnjem okrajnem sodišču predlog za izvršbo z rubežem zavezancu pristojećih patentnih pravic. Za vpis zastavne pravice v patentni register se naprosi c. kr. patentni urad na Dunaju, kakor izvršilno sodišče nastopa c. kr. eksekucijsko sodišče na Dunaju. Predlog, sodbe in izvršilna dovolila z dne 9. avgusta 1911 so slovenska.

Eksekucijsko sodišče na Dunaju pa me je s sklepom E XVI 4084/11-3 obvestilo, »dass die Zustellung der Exekutionsbewilligung erfolgt ist und über einen Verwertungsantrag nicht-Beschluss gefasst werden kann, weil der Exekutionsantrag nicht in der Amtssprache des gefertigten Gerichtes abgefasst ist.«

Svojčas je c. kr. okrajno sodišče v Gradcu skušalo tako prakso uvesti in takrat sem rekurznim potom dosegel več sklepov in sicer sklep z dne 30. avgusta 1905 R VIII 339/5-1 in sklep z dne 24. aprila 1906 R 152/6-1. V tem zadnjem slučaju sem vložil izvršilni predlog pri c. kr. okrajnem sodišču v Gorici, a c. kr. okrajno sodišče v Gradcu je zahtevalo od mene pristojbino za prevod izvršilnega predloga, izvršilnega dovolila in poročila izvršilnega organa. Sklep, s katerim se je rekurzu ugodilo in se izreklo, da je pristojbino za prevod poravnati iz uradnega pavšala, pravi v svojih razlogih: »Die Art und Weise, in welcher Gerichtsbehörden untereinander zu verkehren haben und somit auch die Sprache, deren sich hiebei bedient wird,

bildet eine, die Parteien nicht berührende, innere Angelegenheit der Gerichte (vergl. Just. Min. Verordg. Blatt vom Jahre 1900, Seite 60). Diesem Grundsatz widerstreitet es, wenn im vorliegenden Falle dem betreibenden Gläubiger die Kosten der Übersetzung der in slovenischer Sprache verfassten Aktenstücke (Exekutionsantrag, Exekutionsbewilligung, Brief des Vollstreckungsorganes), welche einen Bestandteil des vom k. k. Bezirksgerichte Görz gestellten Ersuchens um Exekutionsvollzug bilden, dem betreibenden Gläubiger auferlegt werden.«

V najnovejšem slučaju sem sestavil rekurz, predložil brez predjudica, da varujem stranko škode, prevod izvršilnega predloga zahteval pa povrnitev pristojbine za prevod iz uradnega pavšala. Naziranje eksekucijskega sodišča, do krajnosti izvedeno, bi onemogočilo vsako izvršbo na podlagi izvršilnih naslovov, ki so nastali recimo v Dalmaciji, kjer je jezik sodišč le hrvaški in italijanski, v vseh onih krajih, kjer italijanščina in hrvaščina nista jezik sodišč.

Sodno-zdravniška mnenja.

Priobčuje dr. P. Defranceschi.

XVI.

Vsled sunka v trebuh počeno črevo — na sebi težka poškodba, ki je postala za življenje nevarna. (§ 152, 155 b e kaz. zak.)

Mesarski pomočnik sune z obuto nogo štirinajstletnega vajenca v trebuh, ga zgrabi za vrat in vrže s silo ob zid.

Dečku postane takoj slabo, peljati ga morajo domov, kjer začne bljuvati. V trebuhu ima hude bolečine, sili ga na stran, a niti blato, niti vetrovi ne odhajajo.

Dan po poškodbi poklicani zdravnik najde nastopno:

Slaboten dečko gleda preplašeno, ima vdrte oči, toži o bolečinah v trebuhu. Telesna toplota 38,6°, žila slaba in majhna, bije 116krat v minuti. Trebuh vidno napet, na pritisk boleč, to pa osobito v okolici slepiča, kjer je zvok precej zamolkel.